

ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

بهجت طهماسبی^۱، احمد ترکفر^{۲*}

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۷/۱۷ صص ۸۰-۶۵ تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۴/۲۶

چکیده

هدف از اجرای تحقیق حاضر، بررسی ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت بود. این تحقیق توصیفی و از نوع علی و معلولی و به روش میدانی است. با توجه به محدود بودن جامعه آماری، کل جامعه (۱۷۳ نفر) به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات، از پرسش‌نامه‌ی استاندارد جامعه‌پذیری تائورمینا (۲۰۱۴) با ۲۰ سؤال با ضریب پایایی ۰/۹۰ و پرسش‌نامه‌های انگیزش و مشارکت ورزشی مرتضایی و همکاران (۲۰۱۴) با ۳۷ سؤال با ضریب پایایی ۰/۹۳ استفاده شده است. در روش آمار توصیفی از فراوانی، درصد، میانگین و در آمار استنباطی از آزمون کلموگروف اسمیرنوف، آزمون تحلیل مسیر و مدل معادلات ساختاری استفاده شد. کار تجزیه و تحلیل آماری نیز به کمک نرم افزار SPSS-۲۲ و نرم افزار لیزرل نسخه ۸.۸ در سطح معنی داری ۰/۰۵ انجام گرفت. نتایج نشان داد که بین جامعه‌پذیری با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت رابطه‌ی علی معناداری وجود دارد (T=6/81 , B=0/50). با توجه به شاخص‌های برازش گزارش شده، مدل مفهومی این پژوهش دارای سطح برازش مطلوبی می‌باشد. جامعه‌پذیری و انگیزش ورزشی کارکنان زن، فراگردی است که به واسطه‌ی آن زنان، دانش و آگاهی‌های لازم و انگیزش را به منظور مشارکت مؤثر و فعال در عرصه‌های ورزشی کسب می‌کنند.

کلمات کلیدی: جامعه‌پذیری، انگیزش، مشارکت ورزشی، کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی

مرودشت.

^۱ گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

^۲ دانشیار گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

* نویسنده مسئول مقاله: torkfar@iaushiraz.ac.ir

مقدمه

ورزش و فعالیت‌های جسمانی به عنوان واقعیتی اجتماعی، از زمان‌های دور در جوامع بشری وجود داشته و جزئی از زندگی روزمره انسان‌ها را تشکیل می‌داد. با وجود فواید بسیار زیادی که ورزش و فعالیت بدنی برای انسان و جامعه به ارمغان می‌آورد، یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیشرو در برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در جوامع امروزی رواج فرهنگ بی‌حرکی و راحت طلبی در میان انسان‌ها است. در جوامع بدوی یا فرهنگ باستانی، برنامه‌های تربیت بدنی سازمان یافته وجود نداشت. ولی فعالیت‌های بدنی جزء لاینفک زندگی روزمره را تشکیل می‌داد امروزه تربیت بدنی و ورزش به عنوان یک ضرورت انکار ناپذیر و یک نیاز اساسی زیر بنایی برای تمام کشورها و جوامع محسوب می‌شود و به طور چشمگیر و فزاینده مورد توجه همگان قرار گرفته است. افراد به دلایل مختلف در فعالیت ورزشی مشارکت می‌کنند و عوامل مختلفی در مشارکت افراد دخیل می‌باشد. یکی از عوامل مؤثر بر مشارکت افراد در انجام فعالیت ورزشی جامعه‌پذیری می‌باشد. مباحثی که با محوریت جامعه‌پذیری در حوزه‌ی ورزش مطرح می‌شوند، طیف وسیعی را تشکیل می‌دهند، این‌که چگونه بعضی افراد با علاقه‌ی فراوان به انجام فعالیت‌های ورزشی یا تماشای رقابت‌های ورزشی می‌پردازند، ولی دیگران چنین علاقه‌ی ندارند؛ چگونه عده‌ای خودشان را به عنوان ورزشکار می‌شناسانند و وقت و هزینه‌ی خود را صرف فعالیت در یک رشته ورزشی خاص می‌کنند و دیگران نیز آن‌ها را به عنوان ورزشکار می‌شناسند.

همراه با افزایش توجه به ورزش قهرمانی، علوم ورزشی نیز به کمک ورزشکاران آمده است تا راه‌های بهبود عملکرد و ربودن گوی سبقت از دیگران را برای آن‌ها هموار کند. به این ترتیب، شناخت عوامل مؤثر در به موفقیت رسیدن تیم‌های حرفه‌ای حائز اهمیت است و استفاده از شیوه‌ها و راهبردهای علمی جدید را بیش از پیش ضروری می‌سازد که نیاز به مربیانی دانا با سبک رهبری مناسب می‌باشد. هم‌چنین می‌توان انگیزش موفقیت را به صورت نیرویی در درون فرد در نظر گرفت، که باعث می‌شود او موقعیت‌های پیشرفت‌زا را ترجیح دهد و در جست‌وجوی آن‌ها باشد. ورزشکاری که از انگیزه‌ی موفقیت برخوردار است، از سرمایه‌ی عظیمی در استمرار تلاش و تمرین برای مسابقه سود می‌برد درحالی‌که افراد با انگیزش موفقیت پایین در شرایط رقابتی از عملکرد خود لذت نمی‌برند؛ بنابراین به کارگیری مدیری با سبک رهبری مناسب سبب ارتقای انگیزش کارکنان می‌شود، بنابراین ضرورت پرداختن به این گونه تحقیقات احساس می‌شود.

اگرچه در طی چند دهه‌ی گذشته مطالعاتی پیرامون مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی صورت گرفته است؛ ولی با این حال، مطالعات ذکر شده به‌طور ویژه‌ای به بررسی تأثیر هر یک از مؤلفه‌های

جامعه‌پذیری در توسعه‌ی مشارکت ورزشی، به‌ویژه در حوزه‌ی کارکنان زن نپرداخته‌اند و تلاش چندانی هم برای فراهم کردن قالبی منسجم برای متغیرهای مورد بررسی صورت نگرفته است و در واقع، هنوز متغیرهای اصلی جامعه‌پذیری که روی پذیرش فعالیت‌های ورزشی افراد و به‌ویژه کارکنان زن تأثیر می‌گذراند، به‌طور کامل شناخته شده نیستند. تعیین چنین عواملی بر مشارکت ورزشی کارکنان زن از آن جهت حائز اهمیت است که ساز و کارهای زیربنایی را که مشارکت کارکنان زن در فعالیت‌های ورزشی را تشدید می‌کنند مشخص می‌کند و به عوامل مهم اجتماعی اجازه می‌دهد که به‌طور مؤثرتری این عوامل تشدید کننده یا به وجود آورنده‌ی مشارکت کارکنان زن در ورزش را مورد هدف قرار دهند. هم‌چنین به این مسأله نیز باید توجه داشت که جامعه‌پذیری ورزشی، فراگردی است که به واسطه‌ی آن فرد، دانش و آگاهی‌های لازم را به منظور مشارکت مؤثر و فعال در عرصه‌های ورزشی کسب می‌کند؛ لذا ایجاد هرگونه اختلال در این فرایند موجب بی‌تفاوتی نسبت به ورزش و عدم مشارکت آگاهانه‌ی افراد در فعالیت‌های مختلف ورزشی، به خصوص در بین کارکنان زن خواهد شد. بدیهی است که با انجام این گونه پژوهش‌ها و براساس یافته‌های چنین پژوهش‌هایی می‌توان با شناخت کافی نسبت به عوامل و مؤلفه‌های مهم جامعه‌پذیری و انگیزشی تأثیرگذار بر گرایش و تمایل کارکنان زن به مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و برنامه‌ریزی‌های لازم در زمینه‌ی ایجاد شرایط مورد نیاز برای ترغیب هر چه بیشتر این قشر، به‌ویژه آن دسته از کارکنان زن که تمایلی به مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ندارند، را فراهم آوریم. لذا با توجه به نقش حیاتی فعالیت‌های ورزشی برای کارکنان زن و نیز نقش مهم عوامل جامعه‌پذیری و انگیزشی در مشارکت ورزشی افراد، هدف پژوهش حاضر این است که با تبیین سهم هر یک از مؤلفه‌های جامعه‌پذیری و انگیزشی و مشخص کردن این عوامل زیربنایی، به بررسی تأثیر این عوامل در توسعه‌ی مشارکت ورزشی کارکنان زن بپردازد.

بنابراین در مجموع با توجه به آن‌چه بیان شد، پژوهش حاضر در پی بررسی رابطه‌ی علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی در بین کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت می‌باشد و در پی پاسخ به این سؤال پژوهش است که آیا بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی در بین کارکنان زن رابطه علی معناداری وجود دارد یا خیر؟

پیشینه‌ی تحقیق

دیویس و همکارانش (2010) اظهار داشته‌اند که در بیشتر جوامع، زنان از فرصت‌های برابر برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی محرومند و جالب این‌جاست که اختلافات موجود در شکل قوانین فرهنگی ارائه می‌شود (Yao & Rhodes, 2015). برخی از پژوهشگران نیز اذعان نموده‌اند که نقش و اهمیت عوامل جامعه‌پذیری، بالاتر و با اهمیت‌تر از دیگر عوامل، از جمله استعداد و توسعه‌ی

مهارت‌های ورزشی افراد برای شرکت در ورزش است (Beamon, 2010) در مجموع، برای تحلیل مشارکت ورزشی اقشار مختلف در هر جامعه، علاوه بر محیط و جامعه‌پذیری، بررسی عواملی همچون ویژگی‌ها و عقاید، اهداف و انگیزه‌های افراد لازم و ضروری می‌باشد. چنانچه طی پژوهشی (Rasim, 2018) از بین عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی، شناخت انگیزه‌ها را به‌عنوان مهم‌ترین عامل بروز و ایجاد رفتارها در افراد معرفی می‌کند. انگیزش به بیان ساده عبارت است از جهت و شدت تلاش فرد. این انگیزش در تمامی فعالیت‌های انسانی به چشم می‌خورد ولی میزان و نوع آن با توجه به شرایط، متفاوت است. هم‌چنین افراد نیز با توجه به منبع انگیزش متفاوتند. هم‌چنین دامنه‌ی انگیزه‌ها می‌توانند از رفتارهای فیزیولوژیک تا انگیزه‌ها برای رفتارهای کاملاً ارادی مانند رانندگی را شامل شوند. این انگیزه‌ها، مستقل از نوع و کیفیت، برای تداوم رفتارهای اجتماعی بسیار با اهمیت هستند به طوری که با تضعیف و یا تخریب آن‌ها، اهداف رفتاری افراد با چالش‌های جدی روبرو می‌شود (Yao, 2008) یکی از انواع این انگیزه‌ها، به فعالیت‌های بدنی و ورزش مربوط می‌شود که می‌تواند به عوامل زیربنایی مختلفی برگردد. بررسی نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که امروزه تمرینات ورزشی از ابعاد گوناگونی مورد بررسی قرار می‌گیرد و ورزشکاران به عنوان عناصر اصلی رقابت در مرکز این توجه قرار دارند. آن‌ها از جنبه‌های گوناگون فیزیولوژیک، مهارتی و آمادگی جسمانی در جهت رسیدن به حداکثر عملکرد و توانایی ورزشی مورد بررسی قرار می‌گیرند. این انگیزه‌ها می‌توانند با هدف کاهش وزن، تناسب اندام و یا عواملی مانند موفقیت، رهایی انرژی، جو گروهی و دوست‌یابی باشند. از طرف دیگر ممکن است افراد با هدف تفریح و تعامل‌های اجتماعی، رشد و توسعه‌ی مهارت و سایر عوامل مرتبط، به فعالیت ورزشی بپردازند (Wilson, 2008) اکثر پژوهش‌ها نشان می‌دهد که افراد با انگیزه‌های متفاوتی مانند کسب نشاط، احساس لذت و پیشگیری از بیماری و شادابی و لاغر شدن و حفظ سلامتی در فعالیت ورزشی شرکت می‌کنند. سایر محققین نیز انگیزه‌ی لذت و رفع نیازهای عاطفی، بهداشت روانی و گذران اوقات فراغت را برای افراد جوان و دانشجویان عنوان نمودند. در صورتی که بزرگسالان با توجه به شرایط سنی خود بیشتر با هدف افزایش قوای زندگی، کنترل وزن و دیگر عوامل سلامتی در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌جویند (Azimi, 2014)

سبک رهبری یا مدیریت تعیین کننده‌ی جو فرهنگ و راهبردهای حاکم بر سازمان است. سبک رهبری مجموعه‌ای از نگرش‌ها، صفات و مهارت‌های مدیران است که بر پایه‌ی چهار عامل نظام ارزش‌ها، اعتماد به کارمندان، تمایلات رهبری و احساس امنیت در موقعیت‌های مبهم شکل می‌گیرد. محققان ثابت کرده‌اند که رهبران می‌توانند عامل تمایز در سازمان باشند (saatchi, 2005). انگیزش یک فرایند زنجیره‌ای است که با احساس نیاز یا احساس کمبود و محرومیت شروع می‌شود، سپس خواست را به دنبال می‌آورد و موجب تنش و کنش به‌سوی هدفی می‌شود که محصول آن رفتار نیل

به هدف است. توالی این فرایند ممکن است منجر به ارضای نیاز شود. بنابراین انگیزه‌ها موجب تشویق و تحریک فرد به انجام یک کار یا رفتار می‌شود در حالی که انگیزش یک خواست کلی را منعکس می‌نماید. در تمام تحقیقات، انگیزش هنوز جایگاه تنبیه و تشویق به عنوان انگیزه‌های بسیار قوی مطرح می‌باشد و در این رابطه پول به عنوان ابزاری برای اعطای پاداش مطرح بوده، اما تنها عامل انگیزشی نیست (seyed javadin، 2007).

فرضیه های پژوهش

فرضیه ی کلی:

بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت اثر معناداری وجود دارد.

فرضیه ی جزئی:

۱- مدل ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت از برازش مطلوبی برخوردار است.

۲- بین جامعه‌پذیری با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت اثر معناداری وجود دارد.

روش و ابزار پژوهش

تحقیق حاضر از لحاظ هدف، کاربردی است. نوع تحقیق، توصیفی و به صورت علی و معلولی می‌باشد. به لحاظ گردآوری داده‌ها میدانی و روش گردآوری اطلاعات با ابزار پرسش‌نامه می‌باشد. جامعه‌ی مورد نظر این تحقیق را تمام بانوان کارمند دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت سال ۱۳۹۶ تشکیل می‌دهند که با توجه به اطلاعات جمع‌آوری شده، تعداد آن‌ها ۱۰۶ نفر می‌باشد که با توجه به روش نمونه‌گیری کل شمار کلیه افراد جامعه آماری به‌عنوان نمونه‌ی پژوهش انتخاب شدند. به منظور سنجش جامعه‌پذیری از پرسش‌نامه‌ی استاندارد (Taoromina, 2014) استفاده شد که توسط (Bigliardi, 2005) معرفی شده است. این پرسش‌نامه در ایران توسط نادى و همکاران (2009) ترجمه و اعتباریابی شده و ضریب پایایی آن برابر با ۰/۹۰، به‌دست آمده است. این پرسش‌نامه حاوی ۲۰ سؤال جهت سنجش چهار بعد: آموزشی (۱ تا ۵)، تفاهم (۶ تا ۱۰)، حمایت همکاران (۱۱ تا ۱۵)، چشم‌انداز آینده (۱۶ تا ۲۰)

ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۸ و ۰/۸۳، محاسبه و گزارش شده است.

پرسش‌نامه‌ی انگیزه‌های مشارکت زنان در ورزش که توسط مرتضایی و همکاران در سال 2014 ساخته شده است، استفاده شد. این پرسش‌نامه دارای ۳۷ سؤال می‌باشد و هدف آن بررسی انگیزه‌ی زنان از مشارکت در ورزش با ابعاد مختلف لذت و آرامش (۶ سؤال)، کسب موفقیت و شناخت (۴ سؤال)، بعد اجتماعی (۷ سؤال)، تناسب اندام (۳ سؤال)، سلامتی و بهداشت (۵ سؤال)، برتری طلبی (۳ سؤال)، پیشگیری و درمان بیماری‌ها (۶ سؤال) و مهارت (۴ سؤال) می‌باشند. در این تحقیق پایایی آن بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۵، محاسبه و گزارش شده است.

تجزیه و تحلیل آماری

اطلاعات و داده‌های استخراج شده با استفاده از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی مورد بررسی قرار گرفت. در بخش آمار توصیفی بر اساس شاخص‌های تمایل مرکزی به محاسبه‌ی میانگین و انحراف استاندارد استفاده شد. در بخش آمار استنباطی برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌های به‌دست آمده از تحلیل مسیر و معادلات ساختاری استفاده شد. کار تجزیه و تحلیل آماری نیز به کمک نرم افزار SPSS ۲۲ و نرم افزار لیزرل نسخه ۸,۸ و در سطح معنی داری ۰/۰۵ انجام گرفت.

تعاریف نظری و عملیاتی

جامعه‌پذیری: فرآیندی است که از طریق آن فرد سازمان را از بیگانه به عضو مؤثر و هماهنگ سازمان و جامعه تبدیل می‌کند (fathi، 2014).

به منظور سنجش جامعه‌پذیری از پرسشنامه استاندارد تائورمینا (1994) استفاده شد که توسط بیگلاردی و همکارانش (2005) معرفی شده است.

انگیزش: میزان موقعیت‌های پیشرفتی که افراد با توجه به اهداف خود تکلیف به آن دست می‌یابند، تحت تأثیر هدف‌گرایی، فضای انگیزشی و توانایی به‌کارگیری اطلاعات مقایسه‌ی اجتماعی در ارزیابی دشواری تکلیف و شایستگی قرار می‌گیرد که از آن به عنوان انگیزش پیشرفت یاد می‌شود (Smith & Biddle 2018)

فضای انگیزشی تکلیف محور: در فضای انگیزشی تکلیف محور، مربی ورزشکاران را تشویق می‌کند تا سخت‌کوش باشند، پیشرفت کنند، به دیگران برای یادگیری بهتر کمک کنند و برای مشارکت هرکدام از بازیکنان در تیم ارزش قائل شوند (Netz & Raviv، 2004).

فضای انگیزشی خودمحور: در این فضا، فردی که عمل اشتباه و ضعیف داشته باشد تنبیه می‌شود، به ورزشکارانی که توانایی بیشتری دارند، توجه بیشتری می‌شود، مربی افراد را به رقابت تشویق می‌کند و بر مقایسه‌ی اجتماعی تأکید می‌کند (Miller، 2006). به منظور سنجش انگیزش از پرسش‌نامه‌ی انگیزه‌های مشارکت زنان در ورزش که توسط مرتضایی و همکاران در سال ۱۳۹۳

ساخته شده است استفاده خواهد شد. این پرسش‌نامه دارای ۳۷ سؤال می‌باشد و هدف آن بررسی انگیزه زنان از مشارکت در ورزش از ابعاد مختلف (لذت و آرامش، کسب موفقیت و شناخت، بعد اجتماعی، تناسب اندام، سلامتی و بهداشت، برتری طلبی، پیشگیری و درمان بیماری‌ها، مهارت) است.

مشارکت: مشارکت به عنوان دخالت در موقعیت‌های تعریف شده‌ی زندگی و شامل تعامل فیزیکی، اجتماعی و خود مشغولی در فعالیت‌ها است. آلن پیرو: مشارکت کردن به معنای سهمی در چیزی یافتن و از آن سود بردن و یا در گروهی شرکت جستن و بنابراین با آن همکاری داشتن است (taji bagherabad، 2015).

مشارکت ورزشی: شامل شرکت آگاهانه‌ی افراد به صورت مشارکت کننده و یا تماشاچی که با هم ارتباط متقابل دارند. این مشارکت می‌تواند با انگیزه‌های متفاوتی نظیر تعامل اجتماعی لذت و نشاط پیشگیری و درمان، کاهش فشار روانی، کنترل وزن، روابط شغلی و زندگی سالم ایجاد شود (parsamehr، 2012).

جامعه پذیری

از پرسش‌نامه‌ی استاندارد تائورمینا (1994) استفاده شده که عبارت است از میانگین نمره‌ی سؤال ۱ تا ۲۰ که بعد آموزشی از پاسخ به سؤالات ۱ تا ۵، تفاهم از پاسخ به سؤالات ۶ تا ۱۰، حمایت همکاران از پاسخ به سؤالات ۱۱ تا ۱۵ و چشم انداز آینده از پاسخ به سؤالات ۱۶ تا ۲۰ به دست آمد.

انگیزش مشارکت ورزشی

از پرسش‌نامه‌ی استاندارد مرتضایی (2014) استفاده شده که عبارت است از میانگین نمره‌ی سؤال ۱ تا ۳۷ می‌باشد که ابعاد مختلف (لذت و آرامش، کسب موفقیت و شناخت، بعد اجتماعی، تناسب اندام، سلامتی و بهداشت، برتری طلبی، پیشگیری و درمان بیماری‌ها، مهارت مورد اندازه گیری قرار می‌دهد.

یافته‌های پژوهش

در جدول (۱) سن نمونه آماری پژوهش مشخص شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود بیشتر افراد شرکت کننده در این تحقیق را افرادی تشکیل می‌دهند که گروه سنی از ۳۱ تا ۴۰ سال را دارا می‌باشند (۷۹/۲ درصد).

جدول ۱- گروه‌های سنی نمونه‌های پژوهش

سن	فراوانی	درصد
۲۰ تا ۳۰ سال	۲۱	۱۹/۸
۳۱ تا ۴۰ سال	۵۰	۴۷/۱
۴۱ تا ۵۰ سال	۱۹	۱۷/۹
بیش از ۵۰ سال	۱۶	۱۵/۰۲
مجموع	۱۰۶	۱۰۰

تحلیل‌های استنباطی و آزمون فرضیه‌های پژوهش

فرضیه‌ی فرعی اول: مدل ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت از برازش مطلوبی برخوردار است.

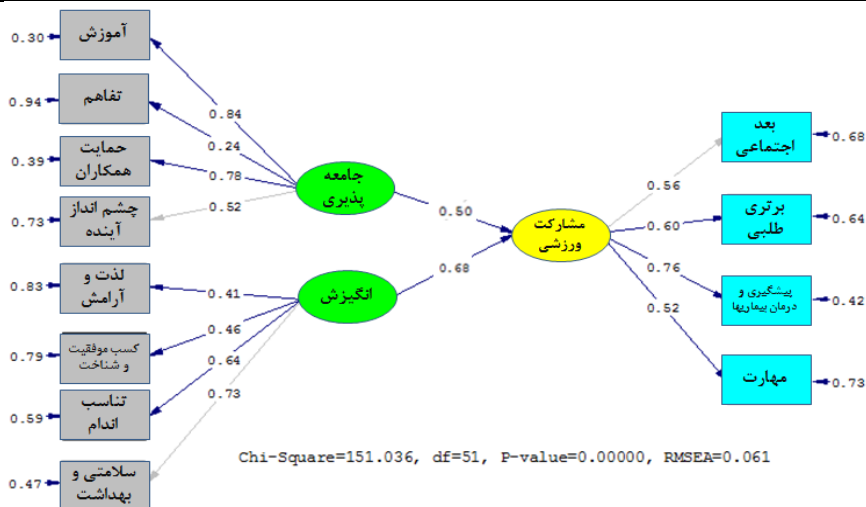
در بخش آمار استنباطی برای برقراری روابط علی متغیرهای مستقل با متغیرهای وابسته، مدل پیشنهادی با استفاده از نرم افزار لیزرل ویراست ۸,۸ با تحلیل مسیر مورد آزمون قرار گرفتند. این روش تجزیه و تحلیل چند متغیره از قوی‌ترین روش‌های تجزیه و تحلیل در تحقیقات علوم رفتاری و اجتماعی است؛ زیرا ماهیت این گونه موضوعات چند متغیره است و نمی‌توان آن‌ها را با شیوه‌ی دو متغیری حل کرد. تجزیه و تحلیل چند متغیره به یکسری روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاق می‌شود که ویژگی‌های اصلی آن تجزیه و تحلیل K متغیرمستقل و π متغیر وابسته است. این روش، ترکیب پیچیده‌ای است از تجزیه و تحلیل عاملی و رگرسیون چند متغیره و تحلیل مسیر که مدل‌های علی معلولی را تجزیه و تحلیل می‌کند. در مدل‌های علی، ابتدا باید مدل اولیه را آزمایش کرد. بدین منظور، از معیارهای برازش مدل استفاده می‌شود. در این تحقیق نیز شاخص‌های متعددی برای تعیین برازش مدل استفاده شده است.

شاخص‌های برازش مدل مفهومی تحقیق حاضر در جدول شماره‌ی ۲ ارائه شده‌اند. همان‌گونه که در جدول شماره‌ی ۲ مشاهده می‌شود، با توجه به شاخص‌های برازش گزارش شده، مدل مفهومی این پژوهش دارای سطح برازش مطلوبی می‌باشد. بنابراین، در مدل ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، می‌توان گفت که مدل مفهومی معنادار می‌باشد.

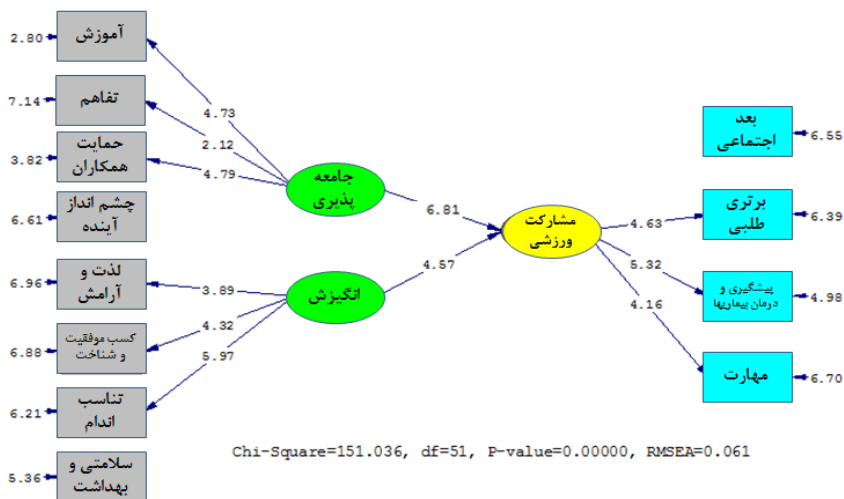

جدول ۲- شاخص‌های برازش مدل

RFI	CFI	GFI	NFI	RMSEA	Chi-/DF Square	شاخص‌های برازش
۰/۹۶	۰/۹۹	۰/۹۶	۰/۹۸	۰/۰۶۱	۲/۹۶	مدل مفهومی تحقیق حاضر
>۰/۹				<۰/۰۸	<۳	وضعیت مطلوب

نمودار ۱- مقادیر ضرایب استاندارد شده حاصل از الگویابی معادلات ساختاری

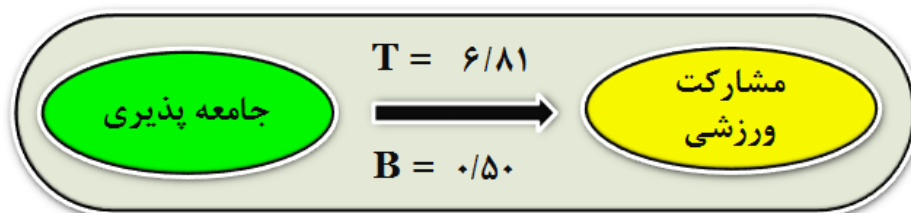
نمودار ۲- مقادیر ضرایب T حاصل از الگویابی معادلات ساختاری

جدول ۳- مقادیر ضرایب T

T	شاخص‌ها
*۶/۵۶	بعد اجتماعی
*۴/۶۳	برتری طلبی
*۵/۳۲	پیشگیری و درمان بیماری‌ها
*۴/۱۶	مهارت
*۴/۷۳	آموزش
*۲/۱۲	تفاهم
*۴/۷۹	حمایت همکاران
*۶/۶۱	چشم‌انداز آینده
*۳/۸۹	لذت و آرامش
*۴/۳۲	کسب موفقیت و شناخت
*۵/۹۷	تناسب اندام
*۵/۳۶	سلامتی و بهداشت

بعد از این‌که برازش مدل به‌طور منطقی با داده‌ها تأیید شد، معناداری اجزای مدل و روابط بین متغیرها نیز ارزیابی می‌شود. به منظور تأیید یا رد فرضیات از ضرایب استاندارد و اعداد معناداری استفاده می‌شود. منظور از عدد معناداری در نرم افزار لیزرل همان مفهوم sig در نرم افزار spss می‌باشد؛ با این تفاوت که برای معنادار بودن یک ضریب، عدد معنادار یا نباید بزرگتر از ۱/۹۶ یا کوچکتر از ۱/۹۶- باشد و در کل برای تأیید یا رد فرضیات تحقیق به‌کار می‌رود. عدد معناداری هر چه قدر از ۱/۹۶ بزرگتر باشد، نشان دهنده‌ی آن است که متغیر مستقل اثر قوی‌تری روی متغیر وابسته دارد. منظور از ضریب استاندارد بارهای عاملی می‌باشد، هر چه بار عاملی بزرگتر و به عدد یک نزدیکتر باشد، یعنی متغیر مشاهده شده (سؤال) بهتر می‌تواند متغیر مکنون یا پنهان را تبیین نماید و به معنای اثرگذاری بیشتر متغیر مستقل بر متغیر وابسته است. اگر این مقدار کمتر از ۰/۳ باشد، متوسط؛ اگر بین ۰/۳ تا ۰/۶ باشد، خوب و اگر بالای ۰/۶ باشد، عالی است (ghasemi, 2010). فرضیه‌ی فرعی دوم: بین جامعه‌پذیری با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت رابطه‌ی علی معناداری وجود دارد.

همان‌طور که در شکل ۱ نیز مشاهده می‌شود، با توجه به این که آماره‌ی t آزمون روابط که باید مقداری بزرگتر از $۱/۹۶$ و یا کوچک‌تر از $۱/۹۶-$ باشد، در آزمون فرضیه‌ی فرعی دوم مقدار آماره $t=۶/۸۱$ ، بزرگتر از مقدار بحرانی ($۱/۹۶$) است، لذا تأثیرگذاری معنادار بین جامعه‌پذیری با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت با توجه به نتایج حاصله، پذیرفته می‌شود.

شکل ۱- نتایج آزمون تحلیل مسیر تأثیر جامعه‌پذیری با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت

اندازه‌ی ضریب اثر گزارش شده‌ی جامعه‌پذیری بر مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت برابر با $۰/۵۰$ بوده و به لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. به این معنی که جامعه‌پذیری بر مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت تأثیر معنادار دارد. هم‌چنین با توجه به مقدار t که در شکل ۱ آورده شده است، می‌توان مؤلفه‌های موجود در مؤلفه‌ی جامعه‌پذیری را زیر مجموعه‌ی مناسبی برای مؤلفه‌ی مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت دانست.

بحث و نتیجه‌گیری

بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت رابطه‌ی معناداری وجود دارد. این یافته‌ها با یافته‌های هژبری (۲۰۱۶)، نخعی نژاد و بسطامی (۲۰۱۷)، شمسی (۲۰۱۵)، سانز، والدروس و انجلس (۲۰۱۲)، کاندریک و همکاران (۲۰۱۳)، رمضان نژاد و همکاران (۲۰۱۰)، ایگلی و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. با بررسی پژوهش‌های انجام شده در این زمینه، از جمله پژوهشی که شمسی (۲۰۱۵)، با عنوان تبیین نقش عوامل جامعه‌پذیری در توسعه‌ی مشارکت ورزشی نشان داد که جامعه‌پذیری بر مشارکت ورزشی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. با توجه به این که ورزش و انجام فعالیت ورزشی مورد توجه خیلی از زنان می‌باشد هرچه حمایت خانواده‌ها، دوستان، همکاران از انجام فعالیت‌های ورزشی بیشتر باشد، پس مشارکت کارکنان زن

برای انجام فعالیت ورزشی بیشتر خواهد بود. کما این‌که در جامعه‌پذیری عاملی چون رسانه‌های گروهی همچون تلویزیون، رادیو و روزنامه‌ها همواره ورزش را به دلیل پرمخاطب بودن آن مورد توجه قرار می‌دهند، در این بین از نقش آن‌ها در ایجاد انگیزه برای کارکنان زن نمی‌توان غافل شد. هر چند توجه بیشتر به ورزش کارکنان زن در دانشگاه با برپایی مسابقات مختلف ورزشی، باعث افزایش انگیزه‌های ورزشی کارکنان زن می‌شود در یک جمع بندی کلی می‌توان گفت که عوامل متعددی در مشارکت ورزشی کارکنان زن مؤثرند. که در این بین نقش خانواده، دوستان، مدارس و معلمان ورزش و رسانه‌های گروهی بسیار مهم است.

اندازه‌ی ضریب اثر گزارش شده انگیزش بر مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت برابر با ۰/۶۸ بوده و به لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد، به این معنی که انگیزش بر مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت تأثیر معناداری دارد. این یافته‌ها با یافته‌های سلیمانی و همکاران (2014)، پارسامهر (2012)، رضانی آبادی (1993)، کاندریک و همکاران (2013)، رمضان نژاد و همکاران (2010)، ایگلی و همکاران (2011) همخوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که انگیزش کلید انجام هر کاری در ورزش است که باعث می‌شود به رفتار ورزشی افراد جهت دهد و آن را تداوم بخشد. از این‌رو انگیزه، باعث می‌شود که فرد برای رسیدن به هدفی که از ورزش کردن دارد، به طور مداوم در حال تلاش باشد که این امر با میزان فعالیت بدنی فرد مرتبط خواهد بود. پس انگیزش به مشارکت ورزشی افراد جهت می‌دهد و میزان مشارکت زنان با انگیزه‌ی آنان در ارتباط است، هر چند زنان با انگیزه‌های متفاوتی به انجام فعالیت‌های ورزشی می‌پردازند انگیزه‌هایی چون عوامل تندرستی، اجتماعی، فرهنگی است؛ اما آنچه که مسلم است این است که جایگاه زنان در ورزش و حضور آن‌ها در ورزش همیشه با محدودیت‌هایی همراه است که بررسی عوامل انگیزاننده و تقویت این عوامل، خود می‌تواند باعث حضور چشم‌گیر زنان در عرصه‌ی ورزش شود. همسویی تحقیقات ذکر شده با تحقیق حاضر و نتیجه‌ی به دست آمده مبنی بر این‌که عامل انگیزش بر مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت اثر معناداری دارد را تأیید می‌کنند.

با توجه به شاخص‌های برآزش گزارش شده، مدل مفهومی این پژوهش دارای سطح برآزش مطلوبی می‌باشد. بنابراین، در مدل ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، می‌توان گفت که مدل مفهومی معنادار می‌باشد. این یافته‌ها با یافته‌های هژبری (2016)، نخعی نژاد و بسطامی (2017)، شمسی (2015)، سانز، والدروس و انجلس (2012)، کاندریک و همکاران (2013)، رمضان نژاد و همکاران (2010)، ایگلی و همکاران (2011)، گومز و همکاران (2009) همخوانی دارد. جی و همکاران (2010) در کتاب خود

تحت عنوان ورزش و سلامت عنوان کردند که ورزش اثرات متفاوتی بر سلامتی انسان دارد و یکی از مهم‌ترین اثرات آن اثرات روحی- روانی است که از طریق مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و تأثیر- پذیری از سایر همراهان در ورزش حاصل می‌شود به طوری که نقش هم تیمی‌ها و همراهی آن‌ها برای انگیزش و مشارکت ورزشی بسیار مؤثر می‌باشد. با یافته‌های این پژوهش که نقش حمایت همکاران را مثبت ارزیابی می‌کند، هم سو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت ورزشکار شدن دارای الزاماتی است که فرد باید علاوه بر توان بدنی آن‌ها را در جامعه فراگیرد و از این رو است که جامعه‌شناسان ورزش در بررسی رفتار کسانی که ورزش می‌کنند به این نکته توجه دارند که ورزش همچون الگوی رفتاری دیگر تحت تأثیر عوامل جامعه‌پذیری و انگیزشی قرار دارد. هر چند نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد، کارکنان زن در محیط اداری و دانشگاهی کار می‌کنند و جهت حفظ سلامتی و کسب نشاط، تحت تأثیر عواملی چون دوستان، خانواده، همکاران و دانشجویان قرار گرفته و میل و گرایش به انجام فعالیت‌های ورزشی پیدا می‌کنند، با این حال جامعه‌پذیری ورزشی کارکنان زن فرایندی است که به واسطه‌ی آن زنان، دانش و آگاهی لازم برای مشارکت مؤثر و فعال در عرصه‌های ورزشی را کسب می‌کنند، لذا شناخت عواملی که در این فرایند اثرگذارند می‌تواند به پیشرفت مداخلات مؤثر برای پذیرش و تداوم فعالیت‌های ورزشی و ادامه زندگی فعال کارکنان زن کمک کند. از طرف دیگر، بدون انگیزه‌ی امکان فعالیت‌های مؤثر ورزشی-آموزشی از بین خواهد رفت. پس عوامل جامعه‌پذیری و انگیزشی نقش بسیار مهمی در فعالیت ورزشی زنان ایفا می‌کنند. براساس نتایج به دست آمده از فرضیه‌ی اصلی، یعنی ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت پیشنهاد می‌شود.

کلاس‌ها و کارگاه‌های مرتبط با ورزش و انگیزه‌های مشارکت ورزشی در دانشگاه آزاد برگزار شود. هم‌چنین برگزاری برنامه‌های ورزشی سرگرم کننده و لذت‌بخش برای کارکنان زن، می‌تواند بر انگیزه‌ی حضور در اجتماع و مشارکت ورزشی آن‌ها تأثیرگذار باشد.

در ارتباط با جامعه‌پذیری با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی مرودشت پیشنهاد می‌شود، آگاهی‌های لازم برای کارکنان زن از طریق عوامل اثر گذار اجتماعی بر انگیزه‌ی مشارکت ورزشی فراهم شود. این آگاه‌سازی از طریق تهیه کاتالوگ و بروشورهای ورزشی در سازمان، پخش برنامه‌های مشوق انگیزه‌ی مشارکت ورزشی در روزنامه، رادیو و تلویزیون می‌تواند انجام شود.

در ارتباط با مدل ارتباط علی بین جامعه‌پذیری و انگیزش با مشارکت ورزشی کارکنان زن دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت پیشنهاد می‌شود با ایجاد فرهنگ ورزشی در دانشگاه، کارکنان را هم عقیده نمایند، تا همگی نگرش یکسان و مثبتی نسبت به فعالیت‌های ورزشی داشته باشند.

فرهنگ‌سازی از طریق برگزاری مسابقه‌های ورزشی و به‌وجود آوردن رقابت سازنده، برگزاری همایش‌های ورزشی در سطح کارکنان، ایجاد تیم‌های ورزشی کارکنان در رشته‌های مختلف ورزشی و انجام می‌شود.

References:

- Azimi, Sh., Hatami, e. And Akbari, R (2015). The Role of Cultural and Social Factors on the Participation of Women in Sport. The first women's role in community health. Tehran, Foundation for the Prevention of Social Damage.
- Beamon, K. K. (2010). Are sports overemphasized in the socialization process of African American males? A qualitative analysis of former collegiate athletes' perception of sport socialization. *Journal of Black Studies*, 41(2), 281-300.
- Beets, W; Banda, A, Heather E; Beighle, A. (2011). A pictorial view of the physical activity socialization of young adolescents outside of school. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 82(4) : 769-778.
- Egli, T., Bland, H. W., Melton, B. F., & Czech, D. R. (2011). Influence of age, sex, and race on college students' exercise motivation of physical activity. *Journal of American college health*, 59(5), 399-406.
- Ernesta Aukštuolytė, Vilma Mauriciene, Algė Daunoravičienė, Giedrė Knispelytė, Kristina Berškienė (2018) *Baltic Journal of Sport & Health Sciences* No. 2 (109); 2018; 2-8; ISSN 2351-6496 / eISSN 2538-8347.
- Fathi, S. (2014). Sociological Explanation of Student Sports Participation. *Sociological research*. Year 3, Issue 4, pp. 145 to 174.
- Ge, J., Su, X., Zhou, Y. (2010). Organizational socialization, organizational identification and organizational citizenship behavior. *Nankai Business Review International*, 1(2), 166-179.
- Gomez, L. F. (2009). Tim to socialize: Organizational socialization structures and temporality. *Journal of Business Communication*. Vol.46 No.2, pp. 207 179 .
- Hazhbi, K. (2016). A Study of the Relationship Between Some Socialization Factors with the Growth of Youth Sports Participation. *Interdisciplinary Studies in the Humanities*. Volume 8, No. 3, Summer, 1395, pp. 126-113.
- Kondric, M., Sindik, J., Furjan-Mandic, G., & Schiefler, B. (2013). Participation motivation and student's physical activity among sport students in three countries. *Journal of sports science & medicine*, 12(1), 10.
- Miller, A. E. (2006). Assessing his relationship between organizational socializational socialization tactics and culture in high technology organizations. The University of Alabama in Huntsville.
- Nekhaye Nejad, Z and Bastami, e. (2017). Explaining the Role of Socialization Factors in Developing Sports Participation among Municipal Employees of Birjand. The first national conference on the development of sport science in the field of health, prevention and heroism, Qazvin, Imam Khomeini International University.

- Netz, Y., & Raviv, S. (2004). Age Differences in Motivational Orientation Toward Physical Activity: An Application of Social—Cognitive Theory. *The Journal of psychology*, 138(1), 35-48.
- Parsamehr, M. And the Turks, r. (2012). Investigating the relationship between social capital and participation in sports activities. *Nursing Research* 3 (26): 33-66.
- Ramezani Nejad, R., Rahmaninia, F, Taghavi Takir,. (2009) Investigating the motivations: Participants in public sports in outdoor spaces. *Sports Management Magazine*, 2: 5-19.
- Ramezaninejad, R., Rahmaninia, F., & Taghavi, S. A. (2010). Study of socioeconomic status and motives of participants in sport for all. *Sport management*, 1(2), 5-19.
- Rasim Tosten, Yunus Emre Avci, Erhan Sahin(2018) The Relations between the Organizational Happiness and the Organizational Socialization Perceptions of Teachers: The Sample of Physical Education and Sport, Volume 7 Issue 1 (January 2018), Pages: 151-157
- Soleymaniya, R. (2014). The Relationship between Cultural and Social Factors with Participation of Women in Public Sports in Semnan Province. Master thesis of Tarbiat Modarres University. Faculty of Humanities. Ministry of Science, Research and Technology.
- Shamsi, AS (2015). Explaining the Role of Socialization Factors in the Development of Youth Sports Participation (Case Study: Isfahan City). *Sport Management Studies*. Volume 7, Number 28, Pages 71 to 88.
- Sanz-A,-E; Valdemeros A; angeles M. (2012). Parental predictors of physical inactivity in Spanish adolescents. *Journal of Sports Science & Medicine*. 11 (1):95.
- Taji Bagherabad, F. (2015). Determining the Role of Effective Factors of Social Empowerment in Participation in Youth Sports in Mashhad. Master's thesis at Payame Noor University of Alborz. Faculty of Physical Education and Sport Sciences. Ministry of Science, Research and Technology.
- Wilson, P. M., Mack, D. E., & Grattan, K. P. (2008). Understanding motivation for exercise: a self-determination theory perspective. *Canadian Psychology Psychologie Canadienne*, 49(3), 250.
- Yao, C., & Rhodes, R. (2015). Parental correlates in child and adolescent physical activity: a meta-analysis, *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 12(10):1-38.

